

Udhëzuesi im rreth kthimit

FRONTEX

EUROPEAN BORDER AND
COAST GUARD AGENCY

**Versioni
për të rinjtë**

Ne e kemi shkruar këtë libër për ju.

Mund t'ju kenë thënë se duhet të transferoheni dhe të shkoni të jetoni në vendin e origjinës së familjes suaj. Ky libër shpjegon se çfarë mund të ndodhë nga tani dhe kur të mbërrini në shtëpinë tuaj të re. Sa më shumë të dini, aq më i përgatitur do të jeni për këtë ndryshim të madh në jetën tuaj. A keni pyetje rreth udhëtimit për në vendin e origjinës së familjes suaj?

Jo gjithçka që përshkruajmë në këtë libër do të vlejë për ju. Gjërat mund të ndodhin për ju në një mënyrë tjetër.

Ndërsa ndërmerrni këtë udhëtim, do të takoni të rritur, detyra e të cilëve është t'ju ndihmojnë ju dhe familjen tuaj. Nëse ky libër nuk u përgjigjet pyetjeve tuaja, pyesni këta persona ose dikë që ju besoni.

E rëndësishme!

Të drejtat tuaja

Ashtu si të rriturit, edhe fëmijët dhe të rinjtë kanë të drejta. Të drejtat ju ofrojnë atë që ju nevojitet për të mbijetuar dhe zhvilluar, ju mbrojnë nga dhuna dhe diskriminimi dhe ju ndihmojnë të merrni pjesë dhe të dëgjoheni në vendimet që ju prekin juve. Personat nën moshën 18 vjeç kanë të drejta të veçanta dhe këto janë të shkruara në Konventën e Kombeve të Bashkuara për të Drejtat e Fëmijës. Kjo është një marrëveshje e rëndësishme nga vendet që kanë premtuar të mbrojnë të drejtat e të gjithë fëmijëve. Të gjitha të drejtat janë të lidhura, të gjitha janë të rëndësishme, nuk mund t'ju hiqen dhe ju i keni këto të drejta kudo që shkoni.

<p>1</p> <p>DEFINITION OF A CHILD</p>	<p>2</p> <p>NO DISCRIMINATION</p>	<p>3</p> <p>BEST INTERESTS OF THE CHILD</p>	<p>4</p> <p>MAKING RIGHTS REAL</p>	<p>5</p> <p>FAMILY GUIDANCE AS CHILDREN DEVELOP</p>	<p>6</p> <p>LIFE, SURVIVAL AND DEVELOPMENT</p>	<p>7</p> <p>NAME AND NATIONALITY</p>
<p>8</p> <p>IDENTITY</p>	<p>9</p> <p>KEEPING FAMILIES TOGETHER</p>	<p>10</p> <p>CONTACT WITH PARENTS ACROSS COUNTRIES</p>	<p>11</p> <p>PROTECTION FROM KIDNAPPING</p>	<p>12</p> <p>RESPECT FOR CHILDREN'S VIEWS</p>	<p>13</p> <p>SHARING THOUGHTS FREELY</p>	<p>14</p> <p>FREEDOM OF THOUGHT AND RELIGION</p>
<p>15</p> <p>SETTING UP OR JOINING GROUPS</p>	<p>16</p> <p>PROTECTION OF PRIVACY</p>	<p>17</p> <p>ACCESS TO INFORMATION</p>	<p>18</p> <p>RESPONSIBILITY OF PARENTS</p>	<p>19</p> <p>PROTECTION FROM VIOLENCE</p>	<p>20</p> <p>CHILDREN WITHOUT FAMILIES</p>	<p>21</p> <p>CHILDREN WHO ARE ADOPTED</p>
<p>22</p> <p>REFUGEE CHILDREN</p>	<p>23</p> <p>CHILDREN WITH DISABILITIES</p>	<p>24</p> <p>HEALTH, WATER, FOOD, ENVIRONMENT</p>	<p>25</p> <p>REVIEW OF A CHILD'S PLACEMENT</p>	<p>26</p> <p>SOCIAL AND ECONOMIC HELP</p>	<p>27</p> <p>FOOD, CLOTHING, A SAFE HOME</p>	<p>28</p> <p>ACCESS TO EDUCATION</p>
<p>29</p> <p>AIMS OF EDUCATION</p>	<p>30</p> <p>MINORITY CULTURE, LANGUAGE AND RELIGION</p>	<p>31</p> <p>REST, PLAY, CULTURE, ARTS</p>	<p>32</p> <p>PROTECTION FROM HARMFUL WORK</p>	<p>33</p> <p>PROTECTION FROM HARMFUL DRUGS</p>	<p>34</p> <p>PROTECTION FROM SEXUAL ABUSE</p>	<p>35</p> <p>PREVENTION OF SALE AND TRAFFICKING</p>
<p>36</p> <p>PROTECTION FROM EXPLOITATION</p>	<p>37</p> <p>CHILDREN IN DETENTION</p>	<p>38</p> <p>PROTECTION IN WAR</p>	<p>39</p> <p>RECOVERY AND REINTEGRATION</p>	<p>40</p> <p>CHILDREN WHO BREAK THE LAW</p>	<p>41</p> <p>BEST LAW FOR CHILDREN APPLIES</p>	<p>42</p> <p>EVERYONE MUST KNOW CHILDREN'S RIGHTS</p>
<p>43-54</p> <p>HOW THE CONVENTION WORKS</p>	<h1>CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD</h1>					

Për më shumë informacion

1. Kur dëgjoni për vendimin e kthimit

Vendi ku po qëndroni, si çdo vend, ka ligje dhe rregulla. Vendimet merren nga autoritetet e vendit në bazë të këtyre ligjeve dhe rregullave. Për ju dhe familjen tuaj tani nuk ka mundësi të qëndroni dhe të jetoni këtu. Mjerisht, edhe nëse dëshironi të qëndroni këtu, kjo nuk është e mundur për momentin. Kjo do të thotë që ju duhet të ktheheni në vendin e origjinës së familjes suaj. Ky është një ndryshim i madh. Ju mund të mos e mbani mend vendin e origjinës së familjes suaj. Mund të ndiheni i trishtuar të largoheni nga miqtë ose nga shkolla.

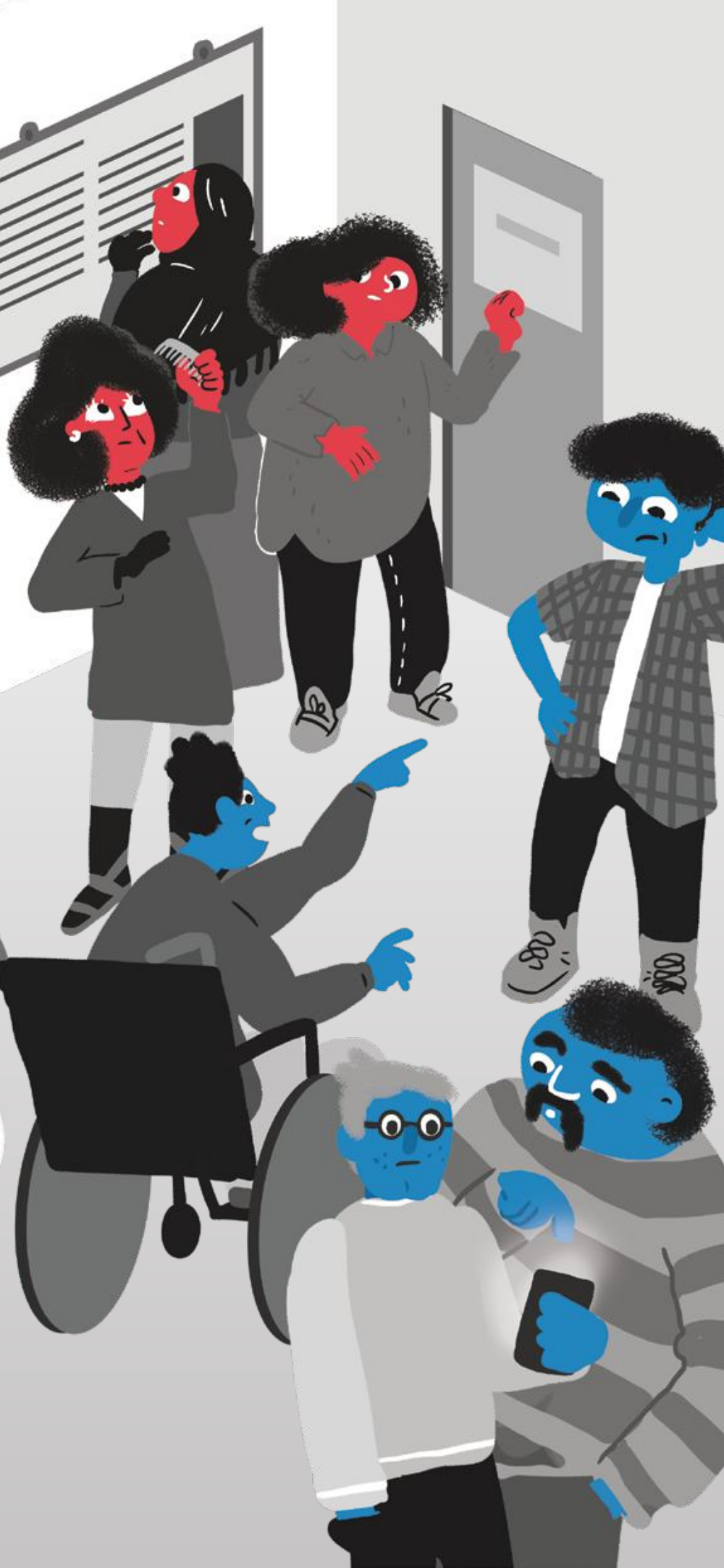
Ju mund të jeni i shqetësuar për lëvizjen dhe i pasigurt se si do të jetë jeta juaj më pas. Ose ndoshta jeni i gëzuar që do të shihni miqtë dhe familjen nga vendi i origjinës së familjes suaj dhe të emocionuar për këtë ndryshim. Të gjitha këto ndjenja janë normale.

2. Dokumentet e identifikimit dhe udhëtimit

Për të udhëtuar ju duhet një pasaportë. Nëse nuk keni pasaportë, qeveria e vendit të origjinës së familjes suaj do t'ju përgatisë një të tillë. Ju ose do të merrni pasaportën tuaj ose do të përfshiheni në pasaportën e prindit tuaj. Një person nga qeveria e vendit të origjinës së familjes suaj mund të takohet me ju për të kontrolluar nëse informacioni për pasaportën tuaj është i saktë. Ky person mund të pyesë për emrin tuaj, ku keni lindur dhe vendet ku keni jetuar. Ai mund të flasë në një gjuhë të vendit të origjinës së familjes suaj. Një person tjetër, një përkthyes, mund të jetë i pranishëm për të përkthyer nëse nuk mund ta kuptoni gjuhën e folur dhe do t'ju tregojë se çfarë kërkohet ose thuhet.

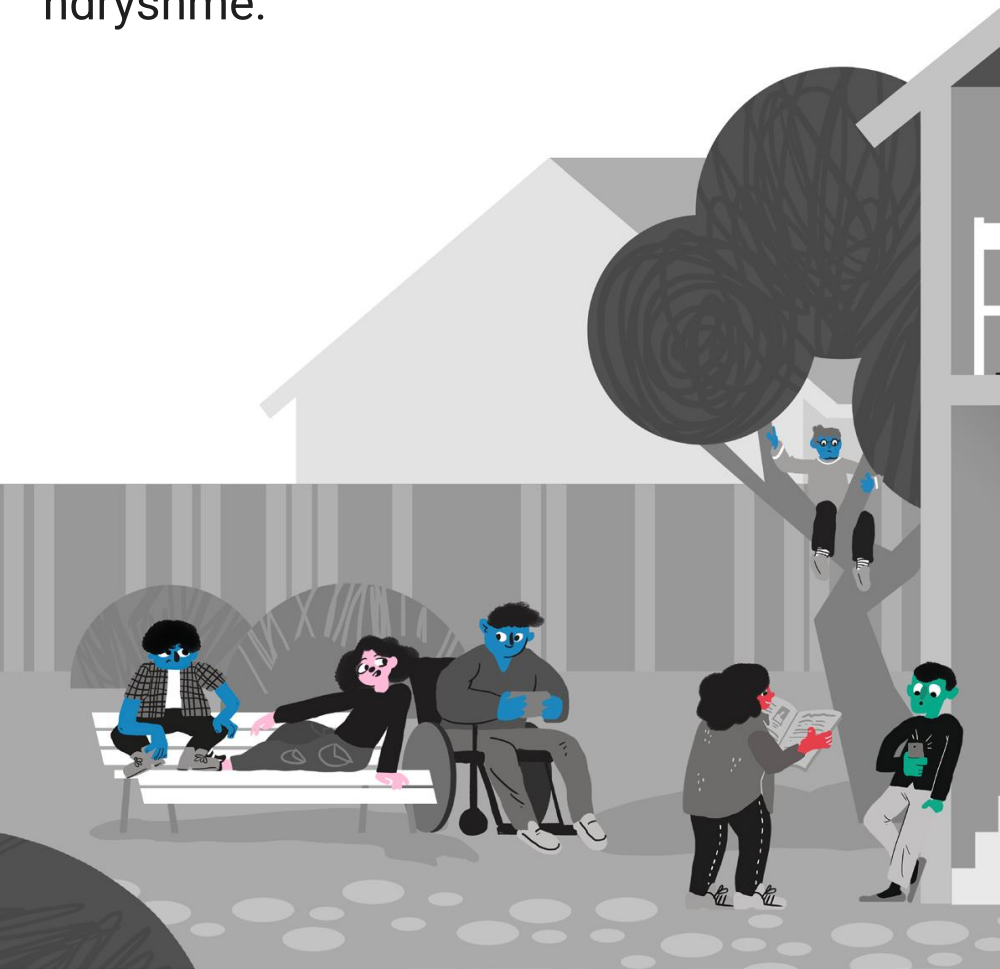

Gjithashtu, dikush do t'ju bëjë fotografi për pasaportën tuaj. Nëse jeni fëmijë i rritur, mund t'ju merren edhe shenjat e gishtave. Do t'ju kërkohet të vendosni gishtat një nga një në një pllakë qelqi dhe do të bëhet një fotografi si pjesë e të dhënave biometrike të ruajtura në një çip në pasaportën tuaj. Kjo është kështu që askush tjetër nuk mund të përdorë pasaportën tuaj.

3. Ku qëndroni përpara se të udhëtoni

Përpara se të ktheheni në vendin tuaj të origjinës, mund t'ju duhet të qëndroni në një ndërtesë me të tjerë që presin të udhëtojnë. Nëse jeni duke udhëtuar me familjen tuaj, do të qëndroni të gjithë bashkë. Ju do të merrni ushqim për të ngrënë dhe kujdes mjekësor kur jeni i sëmurë ose i lënduar. Ju do të qëndroni këtu derisa të udhëtoni. Ju mund të lejoheni ose jo të dilni nga ndërtesa ose t'ju vizitojnë njerëzit që jetojnë jashtë. Ka rregulla të ndryshme në vende të ndryshme.

4. Udhëtimi për në aeroport

Kur të jetë koha për të udhëtuar, ju dhe familja juaj do të udhëtoni së bashku në vendin e origjinës së familjes suaj me avion. Një furgon do t'ju çojë ju dhe familjen tuaj në aeroport. Një ose disa persona, të quajtur shoqërues mund të hyjnë në furgon me ju.

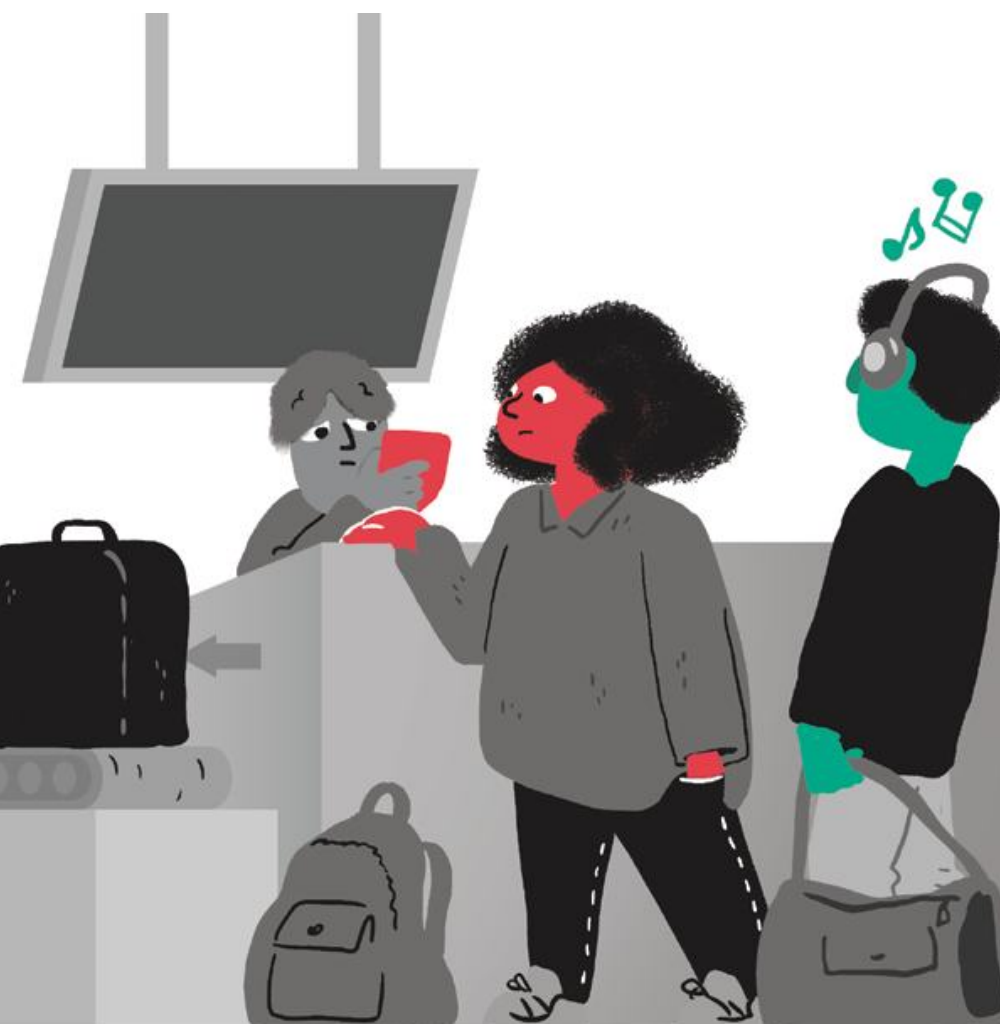

Nëse po, këta shoqërues mund të veshin një jelek të veçantë që ju t'i njihni. Ata janë këtu për të garantuar sigurinë gjatë kthimit dhe për t'ju ndihmuar. Ju mund t'u bëni atyre pyetje, kjo është detyra e tyre.

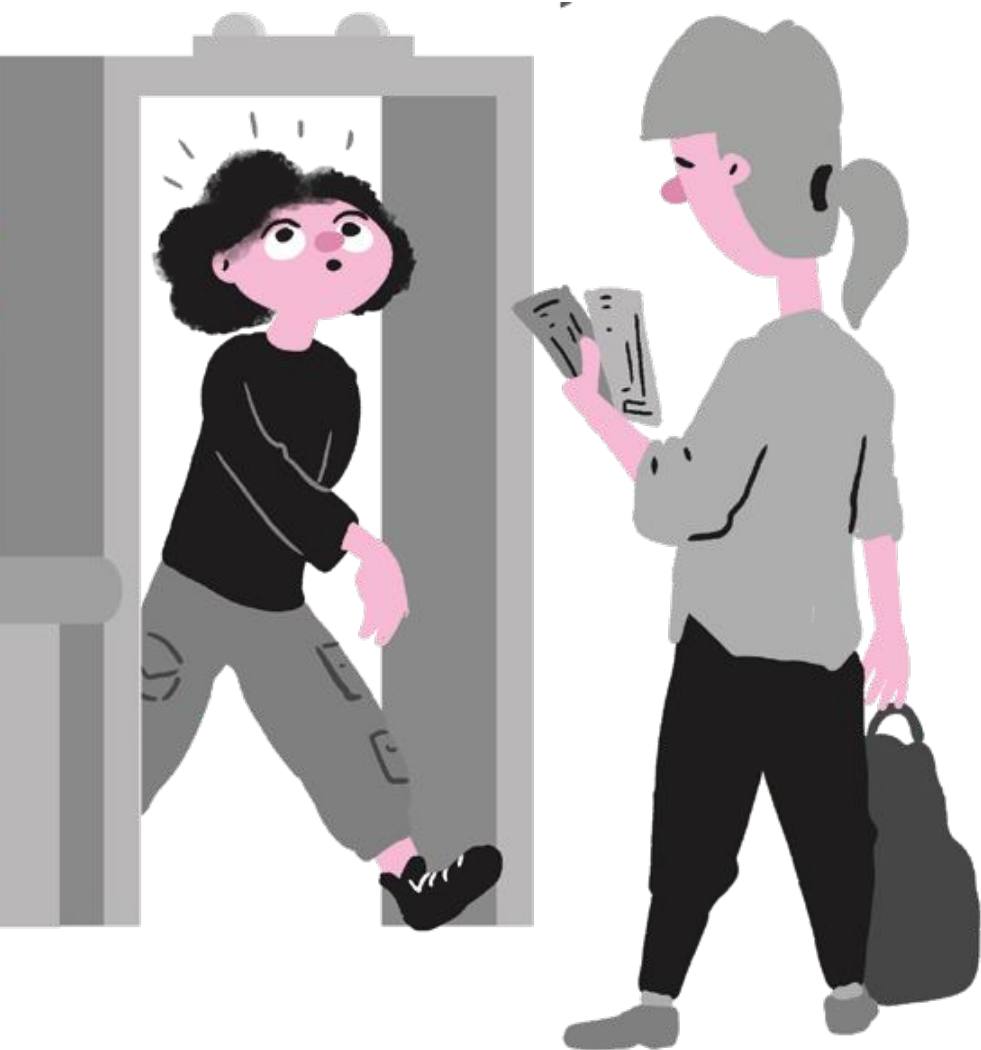
5. Në aeroport

Në aeroport duhet të tregoni pasaportat tuaja në sportelin e regjistrimit. Këtu ju lini bagazhet tuaja të mëdha. Ato do të udhëtojnë në fund të avionit. Ju mund të merrni një bagazh të vogël me vete në avion. Pas regjistrimit do të kaloni kontrollin e sigurisë. Ata do të kontrollojnë bagazhet e të gjithëve, gjithashtu bagazhin që dëshironi të sillni në avion. Mund t'ju duhet t'i tregoni pasaportat një zyrtari. Nëse jeni duke udhëtuar me familjen tuaj, do të prisni së bashku në aeroport.

Kur avioni të jetë gati për t'u nisur, ju do të hipni në avion si familje dhe do të uleni së bashku. Një shoqërues mund të presë me ju. Ju mund t'u bëni atyre pyetje. Nëse ka diçka që ju nevojitet, ata mund të jenë në gjendje t'ju ndihmojnë.

Mund të ndodhë që të shihni dikë me pranga. Kjo bëhet për t'i mbajtur ata dhe të tjerët të sigurt.

6. Në avion

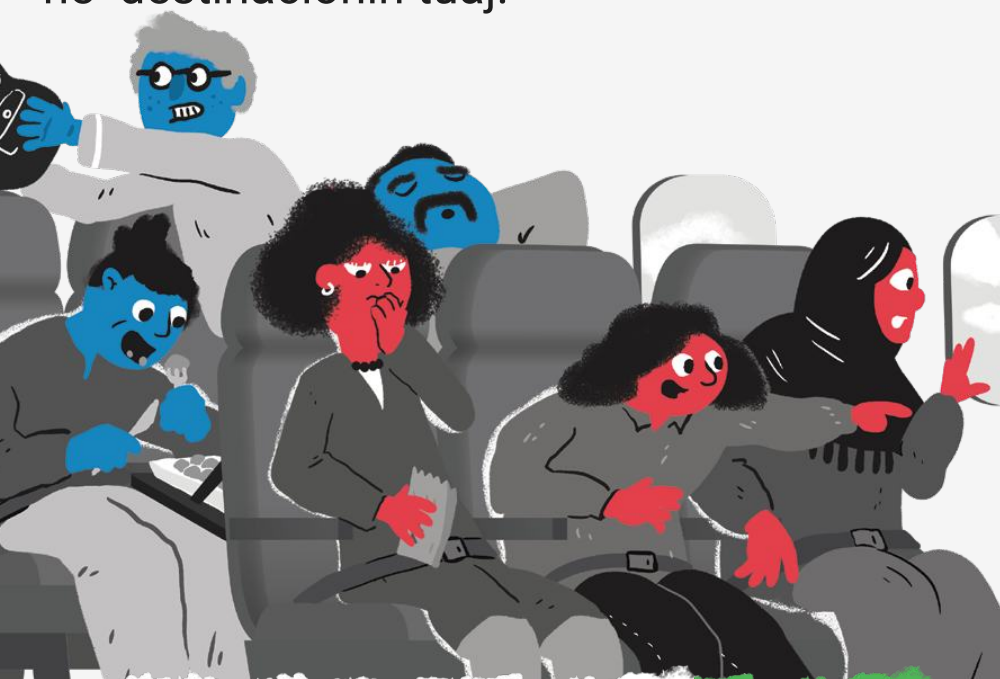
Nëse jeni duke udhëtuar me familjen tuaj, do të uleni së bashku me ta në avion.

Mund t'ju shërbehet një vakt dhe pije dhe mund të jeni në gjendje të shikoni një video në ekran. Ka një tualet në avion.

Stjuardesat do t'ju ndihmojnë nëse keni nevojë për ndonjë gjë dhe do t'ju japin udhëzime se çfarë të bëni për të qenë i sigurt, si p.sh. të lidhni rripin e sigurimit.

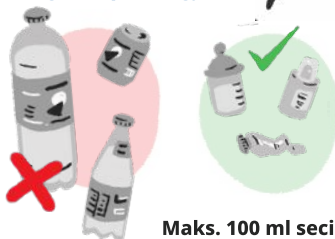
Është një ide e mirë të sillni një libër ose lojëra në bagazhin tuaj të dorës që të mund t'i përdorni gjatë fluturimit. Mund t'ju duhet të merrni vetëm një avion, ose mund t'ju duhet të ndaloni në një aeroport tjetër dhe të ndërroni avionin për të arritur në destinacionin tuaj.

Rregullat e bagazheve të dorës

Rregullat për lëngjet

Maks. 100 ml secila

Qese plastike e tejdukshme

Maks. 1 litër gjithsej për momentin

7. Mbërritja

Kur të mbërrini në vendin e origjinës së familjes suaj, do të dilni nga avioni. Ju duhet të prisni për bagazhet tuaja.

Një person mund t'ju ndihmojë të udhëtoni nga aeroporti drejt vendit ku do të qëndroni. Familja juaj mund të marrë ndihmë nga një organizatë për t'ju mbështetur.

E ardhmja

Cilat janë dëshirat tuaja për të ardhmen pasi të ktheheni? Të gjithë kanë ëndrra dhe dëshira në jetë dhe ju nuk duhet të ndaloni së ëndërruari dhe së dëshiruari që të ndodhin gjëra të mira nëse transferoheni në vendin tuaj.

Si e imagjinoni të ardhmen tuaj pas disa vitesh? Çfarë do të dëshironit të shihnit të ndodhte, çfarë do t'jubënte të lumtur? Ku do të jeni? Ku do të jetoni dhe me kë jeni dhe si do t'ju bëjë të ndiheni? Nëse keni ëndrra, dëshira dhe qëllime të qarta, kjo mund t'ju ndihmojë të ndërmerri hapat e duhur për t'i realizuar ato.

“Askush nuk e di me siguri të ardhmen, megjithatë ka një gjë të sigurt: Ti je projektuesi kryesor i së ardhmes sate.”

**Për komente rreth librave,
ju lutemi na kontaktoni në
adresën:**

frontex@frontex.europa.eu

Plac Europejski 6
00-844 Warsaw Poland
T +48 22 205 95 00
F +48 22 205 95 01

frontex@frontex.europa.eu
www.frontex.europa.eu

Book
TT-08-23-070-EN-C
ISBN 978-92-9467-687-0
doi: 10.2819/448343

PDF
TT-08-23-070-EN-N
ISBN 978-92-9467-691-7
doi: 10.2819/550838

PDFX
TT-08-23-073-EN-C
ISBN 978-92-9467-718-1
doi: 10.2819/117194

© European Border and Coast Guard Agency 2023

Ky publikim është vetëm për efekt informimi. As Agjencia Evropiane e Rojës Kufitare dhe Bregdetare (Frontex) dhe asnjë person që vepron në emër të Frontex nuk është përgjegjës për ndonjë keqpërdorim të mundshëm të informacionit që përmban ky publikim.